ב א מיי' פ"ט מהל' נדרים הלכה ו טור ש"ע י"ד

טוש״ע שם סעיף ד: ד ג מיי׳ שם הלכה ו טוש״ע

שם ס"ח: מיי פ"ז מהלכות מעילה הלכה א:

מוסף רש"י

"ע אוסר. דקסבר דילועין ור״ע אוסר. דקסבר דינועין בכלל ירק (נדרים נד.) ואי ר״ע הא אמר כבד בכלל בשר הוי, דמילתא דמימליך עלה שליח מיניה הוא, וה"ג אע"ג דלא מינים הוס, יום תל מע"ג דנם אימליך השתא אורחיה הוא לאימלוכי, דכי אמר לו מן בשר לאורחין ולא היה לו בשר אלא כבד, דרכו לומר אין לי אלא כבד וכמאן דמימליך דמי (שם). מי לא בעי כבד וכמחן דמימניך דמי (שם). מי לא בעי לאימלוכי. שליח גבעל הבית ואע"ג דס"ל דמיניה הוא, במילתא דצריך לאימלוכי הכי איבעיא ליה למימר שליח לבעל אינעיא ליה לתיתר שליח לבעל הכני רולה אחה שאמן להם הכד, וכיון לגל מתלין לא עשה בכד, וכיון לגל מתלין לא עשה שליח ופשנ שליח מעל, משר. בסבר דמין בשר היי אמי מרכו, בשר היי אמי מרכו, בשר מרכו, בשר מרכו, בשר בראש בור. דכל המי בשר. בראש בור. דכל המי ניכו ולהיו ופשר. בראש בור. דכל המי מינ בשר ניהו ואפילו כבד המינ בשר "ניהו ואפילו כבד האוש. בשר מרכו בראש מודי ברא תחת. רשב"ג מתיר בראש (שם). רשב"ג מתיר בראש כר'. דקסבר לאו מינא דנשר הם, אבל בקרביים הכל מודו דמין בשר הוו הואיל ואית בהו שומן טפי מכל הגך מראש והכבד והלב, והיינו דפליג עליה דר"ע, דחסבר כבד לאו או בר איניש. דכטלה דעמו הלל כני הדס (שם). דעמו הלל כני הדס (שם). ואתאי דגים. והמהי מותר בבשר דגים (שם). טול אחת מדעתר. של נעל הכית והרי עשה נה שליחותו (כתובות

לח:)•

שימה מקובצת י. אן אמר רב חסדא מתני׳ דלא [6] בר"ע דאי כר"ע מעל בעה"ב כריע דאי כו ייע מעל בעהייב דשליחותיה קא עביד תימה דלמא לענין מלקות מודה ר"ע אפילו לענין נדרים . דאינו לוקה וא"כ מתוקם נמי מתניתין כר"ע דלא מעל וי"ל דאי אתיא כר"ע א"כ לא למעול השליח ה"כ לא למפול השליה כיון דמספקא ליה ובמתני׳ קתני השליח מעל. תוס׳: ם תיבות ובדגים ובחגבים נמחק: גו הוי אמר. תיבת שליח נמחק: דן שליח. ס״א שליח נמחק: דן שליח. ס״א טלו מדעת מ״ד כר׳: דן ומני היא: דן כר״ע דמי לא תיבת נמי נמחק: ז] מש״ה מותר בכשר ודגים משום: ק] ביום מותר בדגים הס״ד: ין ניכוד פירושא הכי תיבת משום נמחק: יאן מליח שנשתהה

חסדא דלא כר"ע דתנן פ' הנודר מן הירק (נדרים נד.) [הנודר מן הירק] מותר בדלועין דקסברי רבנן דדלועין לאו ירק הוא ור"ע אוסר יש דקסבר ירק הוא והתם מפרש פלוגתייהו אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לשלוחו קח לי ירק והוא אומר לא מנאתי אלא דלועין פירוש אלמא מילתא אחרינא הוא דאי הוה ירק אמאי מהדר שליח לא מצאתי אלא דלועין לא היה לו להמלך אלא היה לו ליקח מיד דקא סברי רבנן דכל מילתא דמימלך עליה השליח תרי מילי נינהו אמר להו ^{ר)}כן דברי פירוש השיב להם ר"ע כן דברתם כלומר משם אני מביא ראיה לדברי כלום אומר לא מלאתי אלא קטנית בתמיה כלומר וכי משיב להם כך ולמה אינו משיב להם אלא לפי שאין זה מנהג העולם שאם שאל אדם מין אחד אין משיבין לו על מין אחר אלא שהדלועין בכלל ירק הן ואין הקטנית בכלל ירק פירוש הרי כרחך ש לפיכך משיב לו לא מלאמי אלא דלועין לפי שהדלועין בכלל ירק ואינו משיב לו קיטנית לפי שאינו בכלל ירק אלמא קסבר ר"ע דמידי דאימליך עליה שליח נמי לא הוי תרי מילי וא"כ מתני' אתיא דלא כוותיה: אביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי אימלוכי. פירוש כיון שלא נמלך והביא כבד שלא לוה כן שינה מדעת בעה"ב הלכך גבי

מעילה לא עשה שליחותו: קרביים לאו בשר נינהו. ס ונפקל מינה שאם לא היו ראויים

לאכילה כי אם לכלבים אין בכך מקח טעות כי אין דרך אדם לאוכלן ואוכליהן לאו בר אינש פירוש האוכלן אינו מבני אדם יאו: ביובוא דבייבין ליה עיניה עםקינן. דלא אכיל דגים והא דאמר

הנודר מן הירק (ג"ז שם:) נונא סמא לעינא התם פריך ליה ומשני כאן בתחלת אוכלא כאן כם בכולה אוכלא יש מפרשים תחלת חולי העין ויש מפרשים אוכלא סעודה כלומר כאן שהדגים יגו א) בתחלת הסעודה כאן שבאים כה בכולה הסעודה: ש"ם מוסיף עד שדיחותו הוי [שדיח]. בכתובות פ׳ אלמנה ניזונית (דף פה:) איתא הך בעיא והכי איתא איבעיא להו אמר לשלוחו זבין לי ליתכא ואזל וזבן כורא מאי מוסיף על דבריו הוי וליתכא מיהא קנה או דלמא מעביר על דבריו הוי וליתכא נמי קני וה"נ במתני" כי אמר לשלוחו תן להם אחד והוא אומר טלו שתים אי בההיא דכתובות הוי מעביר על דבריו בי הכא הוה לן למימר לא עשה שליחותו יהן והתם בכתובות (ג"ו שם) מייתי לה לההיא דהכא א"ר ששת י דאמר שליח מדעתי יח פירש להם הראשון לדעת בעה"ב כאשר לוותי והשניה מדעתו והם נטלו שלש הראשון בתורת שליחות בעה"ב והשניה בתורת שליחות השליח והג' לדעתם די וכן פירשו בנטילתן מהו דתימא עקר שליח שליחותיה דבעה"ב פירוש אפילו כי אמר כח מדעתיה קמ"ל:

והא דאמרינן במסכת נדרים (דף וד:) ^{ס)}סימן נו"ן סמ"ך עי"ן דמשמע לכאוב אבל בסוף אוכלא קשי להו דגים: שמע מינה מוסיף על דבריו הוי אמר נון סמא לעינא היינו עי בתחלת ידו עינא כשמתחילין העינים [שלית]. מדקתני כולן מעלו דמשמע דבעל הבית נמי מעל מכלל דסבירא ליה לתנא דמתני דשליח לא עקר שליחותו דבעה"ב מח אלמא מוסיף על דבריו הוא דהוי דאי הוי עוקר שליחותו לא היה הבעה"ב מועל אלא ודאי מוסיף על שליחותו הוא ותפשוט מהכא הא דמיבעיא לן במסכמ מוסיף על דבירי הומ דהף דנף יהור היי שיתן שפיחותו לנו היה הבעים כ נועל מנו דגוי מוסיף על שביח מת אמריגן מוסיף על דבריו של משלח הוי כתובות (דף 100) האי מאן דאמר לשלוחיה זיל זבין לי ליתכא דארעא חבין ליה כורא שהוא פי שנים מי אמריגן מוסיף על דבריו של משלח היינו ולא עקר שליח שליחותיה פי וקנה יש (שליח כוליה כורא) או עובר על דבריו הוי ולא קנה הלוקח כלום: אמר רב ששם. מהכא לא מיפשוט דהכא היינו טעמא דבעל הבית נמי מעל משום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליחא לאורחים טלו לכם שתי חתיכות האחד⁶ מדעתו של בעל הבית ואידך טעמא דבעל הבית נמי מעל משום דאמר שליח מדעתו דהכי אמר שליחא לאורחים טלו לכם שתי חתיכות האחד⁶ מדעתו של בעל הבית ואידך מדעתי ואידך לקחו מדעתן דהכא ודאי מוסיף הוי ואימעבידא שליחותיה ולכך מעל. וכי תימא 🕫 (אי הכי) הא פשיטא דבעל הבית מעל:

> . במלח: עק להכי אסור תיבת אינו נמחק: עק עיניה שאינו אוכל תיבת שהוא נמחק: יתן בתחלת אוכלא כשמתחילים: עון אלא מוסיף במלח: ען להכי אסור תיכת אינו נמחק: ען עינה שאינו אוכל תיכת שהוא נמחק: יון בתחילת אוכלא כשמתוזיקים: עון אלא מוסיף, תיכת אלמא נמחק: עון וקנה מיהא הלתך או עובר על דבריו הוא ולחך נמי לא קנה וקנה שליח מתיבת או עד סה"ד נרשם בח"ל! יון עליה כלומר דבר שהוא מן הסחם לא משמע שיהיה בתוך הכלל ולא מוצא מן הכלל שהשליח צריך לימלך ולישאל עליר אם אתה רוצה אם לאו תרי: יון מביא ובמתני" דאמר תיכת והכא נמחק: יען אוסר כדמפרש בפרק כל הבשר רקסבר: יון צוה בעה"ב א"כ שינה: ילון אדם ובא מעשה לפני ריב"א בקורקבן של תרגגולת נבילה שנתערב באחרות ואמר ריב"א זצ"ל דבטל דלא הוי דבר עשוי להתכבד לפני האורחים דאיתא הכא דהאוכלן לאו בר איניש ומהאי טעמא אמרינן דטבחית כבש של טריפה שנתערבה באחרות

מאן תנא דכל מידי דמימליך עליה יו תרי מילי הויין. כגון ככד ובשר שכשבעה"ב לוה לשלוחו להביא בשר השליח נמלך בו אם חפץ ובשת שכשבשה כ היה משוחו ההכיח בשר השפיח נתק כו מם חפק בכבד מביא אבל בלא נמלך לא היה מביא יש והכא דאמר בעה"ב הבא בשר והביא כבד חנן במחני" לא עשה שליחותו א"כ תרי מילי נינהו א"ר

מן השוק ולא מלא אלא כבד שעכשיו לריך לחזור לו לשואלו אם יקחנו אם לאו דאע"ג דכולו מין בשר הוא כיון ילתא "דמיבולך עלה דמימלך עליה חרי מילי נינהו דמחני גם' מאן תנא דכל מילתא "דמימלך על שליח תרתי מילי הויין א"ר חסדא מ דלא כר"ע 6 דתגן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע יאוסר יאביי אמר אפילו תימא ר"ע מי לא בעי לאימלוכי כי אמרו רבגן קמיה דרבא להו שפיר קאמר נחמני מאן תנא דפליג אמר להו שפין קאטו גווטג בימן יונר בינ. עליה דר"ע רשב"ג היא דתניא יהנודר מן הבשר אסור בכל מיני בשר ואסור בראש וברגלים בקנה ובכבד ובלב ואסור בבשר עופות ומותר בבשר דגים וחגבים רשב"ג מתיר בראש וברגלים בקנה ובכבד ובעופות פובדגים ובחגבים וכן היה רשב"ג אומר קרביים לאו בשר הן ואוכליהן לאו בר איניש ולת"ק מ"ש בבשר עופות משום דרגיל איניש דאמר לא אשכחי בשרא דחיותא ואתאי בשרא דציפרא אי הכי הכי נמי עביד איניש למימרא לא אשכחי בשרא דחיותא ואתאי רגים אמר ¹⁰רב פפא ביום הקזה עסקינן דלא אכיל איניש דגים אי הכי ציפרא נמי ¹⁰(לא) ניכול דאמר שמואל ¹⁰דמסוכר ואכל ציפרא ניכול דאמר שמואל ברת ליביה כציפרא ועוד תניא אין מקיזין דם לא על הדגים ולא על העופות ולא על בשר מליח אלא אמר ירב פפא ביומא דכייבין ליה עיניה עסקינן דלא אכיל דגים: אמר לו תן לו חתיכה כו': "שמע מינה ימוסיף על שליחותו הוי ג שליח אמר רב ששת דאמר ישליח מול אחת מדעתו ואחת מדעתי

מהו

מילי דמימלך עליה שליחה חרי מילי נינהו: רשב"ג היא דסגן הנודר מן הכשר וכו' רשב"ג מסיר בראש וברגלים ובקנה ובכבד. אלמת דקסבר

תרי מילי נינהו: קרביים לאו בשר ואוכליהון לאו בר נש. כלומר האוכלן וקונה אותם בדמי שאר בשר שאם יכול לקנות ליטרא בשר בזוז ומניח

הבשר ולוקח ליטרא קרביים בזוז לאו בר איניש אצלי כל אדם: ולח"ק מ"ש

בשר עופות. דאסר טפי מבשר דגים משום דרגיל וכו' ומין בשר הוא

ולהכי אוסר: אמר רב פפא. מש"ה זו ט אסור בבשר עופות משום דביום

הקזה עסקינן דנדר דכי נדר בכל בשר שראוי לו לאכול בו ביום ח אבל שאינן

ראוין לו בו ביום הקוה ודאי לא נדר עו כגון דגים: אי הכי אמאי אסור

בעופות ליפרא נמי ניכול דאמר שמואל האי מאן דמסוכר. שהקיז דם

בכתפיה ואכיל ניפרא וכו׳ אלמא דלא אכיל ההוא יומא ולא נדר מיניה.

ובהני ספרים דכתיב בהו ליפרא נמי לא ניכול יז מש"ה מי ליפרא נמי לא

רגיל איניש למיכל ביום הקזה ולא נדר מיניה: על בשר מליה. יאז במלח

שני ימים ולילה אחת דשוב אינו משיב את הנפש: אלא אמר רב פפא. להכי יש ⁶(אינו) אסור ⁽⁴⁾ בבשר עופות דנדר מן הבשר ביומא דכייבין

ליה עיניה יגו שהוא אינו אוכל דגים שחשים לעינים אבל כל מין בשר אפיי

בשר עופות אכיל הלכך נאסר בכל מין בשר שראוי לו לאכול ומותר בדגים.

השליח מעל דאי חדא מילחא נינהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה"ב אלא מדקתני מעל אלמא תרי מילי נינהו ומני הו הא: אמר רב חסדא דלא כר"ע היא דתנן הנודר מן הירק מותר בדילועין ור"ע אוסר. דקסבר מין אחד הן ואמרינן במס׳ נדריסט אמרו לו לר"ע והלא אדם אומר לשלוחו הח לי ירק והוא בא ואומר לו לא מצאמי אלא דלועין אלמא כיון דמימלך מינא אחרינא להכי מותר בדלועין ואמר להן והוא הדבר כלומר משם אני למד דאע"ג דמימליך חדא מילתא היא כלום הוא חוזר ואומר ירק לא מנאתי אלא קטנית אלא כיון דאמר לא מנאמי אלא דלועין ואינו אומר לא מנאתי אלא קטנית אלמא דלועין בכלל ירק הן ואע"ג דמימלך עלייהו שליחא ס"ל לר"ע דחדא מילחא נינהו והיינו דלא כר"ע: אפי׳ מימא ר"ע היא. והיינו טעמא דכי נתן להן כבד מעל מפני שנתן להן מדעתו דמי לא בעי אימלוכי בבעה"ב אם יתן להם כבד או לא וכיון דלא אימליך מש"ה מעל השליח

דפליג עליה דר"ע. דסבירא ליה דכל

. נמי הכי משמע דתרי מילי נינהו מדקתני

מאו תנא דכל מילחא דמימלד ביה שליחא תרתי מילי נינהו. ה"ה מני מתני"

דמשמע כל מלחא דזריך לשליחא לאימלוכי עליה ולשאול מבעל הביח אם

יקחהו במקום אותו שלוהוח אם לאו כגון שאם לוהו בעה"ב ליקח לו בשר

הנהות הב"ח דכמי שנתן להן מדעתו דמי ולא משום (א) רש"י ד"ה אלא וכו' אינו אסור אלא בבשר עופות: דאמרינן דתרי מילי נינהו אלא חדא נינהו: שפיר קאמר נחמני. מינתם היינו אביי דתרין הכי אפילו כר״ע ח נמיי לא בעי לאימלוכי: מאן סנא

מעלו שכל אחד הוסיף מדעתו: מאן תנא דכל מילתא דמימליד עליה שליח מיתא דמימלין עליה שליח תרתין מילי נינהו. הכי קאמר מני מתניתין דמשמע דכל מילתא דצריך לשליחא לאימלוכי עליה לשאול מבעה"ב אם לוקחו תמורת אותו שצוהו אם לאו כגון . שאם צוהו בעה"ב ליקח שאם כווו בכון ב לקוו בשר מן השוק ולא מצא אלא כבד או ראש דהשתא צריך לחזור אצלו ולשואלו אם יקחנו אם לאו אע"ג אם יקחנו אם לאו אע"ג דכולו מין בשר הוא כיון דמימליך עליה תרי מילי נינהו דבמתניתין נמי הכי משמע דתרי מילי נינהו מדקתני השליח מעל דאי . חדא מילתא נינהו שליח אמאי מעל הא קא עביד שליחותו של בעה״ב אלא מילי נינהו ומני היא: אמר רב חסדא דלא כר׳ עקיבא דתנן הנודר מן יינן יינודר מן הירק מותר בדילועין ור״ע אוסר דסמרר ממיי ייבר אדם לשלוחו קח לי ירק . והוא בא ואומר לא מצאתי אלא דילועין אלמא כיון דמימליד מידי אחרינא הוא

מהו דחדא מילתא היא שכלום הוא אומר תמורת ירק לא מצאתי אלא קטנית אלא כיון שאומר לא מצאתי אלא דלועין מלמד שהדלועין ברלל ירק הן ואצ"ג דמימליך עלייהו שליח חדא מלתא ניתהו: אפילו תימא מתניתין ר"ע. והיינו טעמא דמעל כי נתן להן כבד מפני שנתן להן מדעתי דמימליך עלייהו שליח חדא מלתא ניתהו: אפילו תימא מתניתין ר"ע. והיינו טעמא דמעל כי נתן להן כבד או לא וכיון דלא אימליך משום הכי מעל השליו ולאו משום הכי מעל כרקאמרת דתרי נינהו אלא לעולם חדא מילתא היא אלא מש"ה מעל דאיבעי ליה לאימלוכי כדאמרן: מאן תנא דפליג עליה דר"ע. דסבירא ליה דכל מידי דמימליך עליה שליחא תרי מילי נינהו רשב"ג הוא: דתנן הנודר מן הבשר רשב"ג מתיר בראלים ובכבד ובקנה. אלמא דקסבר תרי מילי נינהו: קרביין לאו בשר ואוכליהון לאו בר אנש. כלומר כל האוכלן במקום

מ) נדרים נד. כל הסומן קד.,
ב) [נדרים נד. כל הסוגיאן,
ג) [נצדרים נד: אימא אביין,
ד) ס"א ל"ג, ה) [גי׳ הערוך
ערך סבר ד' דמסובר ועי׳ בע"ו כט. חלא לסיבורין, ו בו דרים וד : אימא אביי וו"ם ו) [בנדרים נד. מיתח קביי ע"ש כמה שינויים], ז) כתובות לח: [עי' תום' זבחים לד. ד"ה אלא כמעביר], **ח**) שלוהו דבר אחר ל"ק, ט) [דף נד.], י) דמיל"ק, כ"ק, כ" [נדל"ל ובטלה דעתו אלל], ל) נידל ובטנה דעתו הומנק, ל) ני"א מותר בבשר דגים, מ) ני"א מפרש וגירסת ז"ק משמע הכי כו', () ס"א ז"ג וג'' ז"ק להכי אינו אסור בבשר דגים דנדר כו', ס) ע"ש בהר"ן, ע) בתחלת אוכלא כשמתחילין כו' ופי׳ אוכלא חולי ל"ק, ב) נ"א וקנה הלוקח ל"תכא וגיר' צ"ק וליתכא מיהא טעות כי רק אין דרך כו' נ"ק, א) באים בתחלת כו' נ"ק, ב) הכא אמאי מעל בעה"ב הא לא עשה כו' ל"ק, ג) דאמר שליח טול א' מדעתו פיי להם כו׳ והשניה מדעתי כו׳ נ״ק, ד) ובתום' כתובות כתבו דמה רודאי הן נוטלין מדעתן וע"ם,

רבינו נרשום